

Minnisblað

65. mál

Móttakandi: Framkvæmdastjóri sambandsins Dags.: 16. maí 2012

Sendandi: Guðjón Bragason og Gyða Hjartardóttir Málsnr.: 1203003SA

Málalykill: 060

Efni: Tillaga um frestun á gildistöku tiltekinna ákvæða barnaverndarlaga

Undirrituð hafa að undanfögnu átt tvo fundi með Ellýju A. Þorsteinsdóttur og Halldóru Gunnarsdóttur frá velferðarsviði Reykjavíkurborgar vegna yfirstandandi vinnu starfshópa um útfærslu ákvæða laga nr. 80/2011 um breytingar á ákvæðum barnaverndarlaga nr. 80/2002 (BVL). Um er að ræða aðskilin verkefni en þó ná tengd, sem snúa annars vegar að því að ríkið yfirtaki rekstur vistheimila fyrir börn, sem Reykjavíkurborg rekur skv. 84. gr. laganna, og hins vegar að tekin verði upp gjaldtaka af öllum vistheimilum sem Barnaverndarstofa rekur eða fjármagnar rekstur á. Lögum samkvæmt eiga báðar þessar breytingar að taka gildi 1. janúar 2013.¹

Það er samdóma álit fulltrúa sambandsins og Reykjavíkurborgar að skynsamlegast sé að fresta gildistöku umræddra ákvæða barnaverndarlaga. Fyrir því liggja aðallega eftirtaldar ástæður:

- Meginforsendan fyrir því að lagt var til að breyta verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga var að um leið yrði lagt aukið fjármagn í rekstur vistheimila skv. 84. gr. BVL. Með því gæfist færi á því að auka þjónustustig þannig að færi gefist á því að taka börn frá öðrum sveitarfélögum en Reykjavík inn á vistheimili eftir því sem nauðsyn krefur.
- Af hálfu ríkisins hafa hins vegar engin fyrirheit verið gefin um aukið fjármagn heldur er þvert á móti gengið út frá því að fjármagn verði óbreytt. Fyrir liggur sú afstaða af hálfu Reykjavíkurborgar, sbr. bréf sem borgin sendi velferðarráðherra 14. maí 2012, að um sé að ræða forsendubrest fyrir breytingum á verkaskiptingu. Engin sátt geti náðst um annað en að borgin geti boðið reykvískum börnum og fjölskyldum í vanda sama þjónustustig og áður. Bréfið er lagt fram sem fylgiskjal við þetta minnisblað.
- Sambandið hlýtur að taka undir afstöðu borgarinnar um að forsendubrestur sé til staðar og styðja af þeirri ástæðu að óska eftir lengri tíma til þess að hægt verði að útfæra frekar fjármögnun fyrirhugaðra breytinga. Raunhæft virðist að gildistaka lagabreytinga frestist um tvö ár enda eru ekki horfur á að fjármögnunarvandi leysist á einu ári. Eðlilegast væri þó að gera ekki hlé

¹ Í gildistökuákvæði laga nr. 80/2011 segir eftirfarandi um gildistöku: Ákvæði a-liðar 45. gr., 50.–52. gr., a-liðar 53. gr. og 1., 3. og 4. málsl. b-liðar 53. gr. taka gildi 1. janúar 2013.

á vinnu við útfærslu heldur stefna að því að starfshópur skili sínum tillögum í síðasta lagi á vormánuðum 2013, þannig að nægur tími gefist til að vinna að fjármögnun og ganga frá samkomulagi milli ríkis og sveitarfélaga um útfærslu miðað við gildistöku 1. janúar 2014.

- Nýmæli í BVL um að sett verði gjaldskrá fyrir vistun barna á vistheimilum sem rekin eru á ábyrgð Barnaverndarstofu kom inn í löggin sem leið til þess að fjármagna aukin verkefni Barnaverndarstofu í tengslum við verkefnatilfærsluna. Af þeirri ástæðu er eðlilegt að leggja til að gildistaka þeirra ákvæða laganna frestist um jafnlangan tíma, þ.e. til 1. janúar 2014.
- Rétt þykir að koma þeirri skoðun á framfæri að gjaldtaka fyrir meðferðarúrræði sem nú eru í boði sveitarfélögum að kostnaðarlausu, t.d. vistun á Stuðlum, til mótvægis við aðgang sveitarfélaga að vistunarúrræðum skv. 84. gr. BVL, mun koma mjög misjafnlega út fjárhagslega fyrir sveitarfélögin og er hætt á ákveðnu ójafnræði milli þeirra sem sveitarfélaga sem munu væntanlega njóta góðs af nýjum úrræðum skv. 84. gr., ef upphaflegar forsendur um bættu þjónustu ganga eftir, og hinna sem munu þurfa að greiða fyrir úrræði sem nú eru til reiðu án endurgjalds fyrir sveitarfélögin. Þessi nýja gjaldtaka getur mögulega einnig haft áhrif á val sveitarfélaga á úrræðum, þannig að fjárhagsleg sjónarmið hafi áhrif á ákvarðanir sem eru í eðli sínu faglegar og þurfa að byggja á mati á hverju og einu tilviki.
- Rík ástæða virðist vera til þess að skoða frekar hvort hægt sé að komast hjá fyrirhugaðri gjaldtöku með því að ræða kostnaðarskiptingu ríkis og sveitarfélaga vegna vistheimila fyrir börn í tengslum við aðrar mögulegar breytingar á verka- og kostnaðarskiptingu milli ríkis og sveitarfélaga. Frestun á gildistöku lagaákvæða um gjaldtöku mun gefa færi á að skoða frekar mögulega útfærslu í fjárhagslegum samskiptum ríkis og sveitarfélaga hvað þetta varðar.

Undirrituð gera ráð fyrir að eiga fund með Einari Njálssyni 18. maí nk. til að ræða mögulega lagabreytingu í samræmi við framangreinda samantekt.

GB/GH